

Inventarisatie van de problemen in de cultuursector als aanvulling op het noodmaatregelenpakket.

Inleiding door Willem de Jonge, voorzitter.

De D66 Thema-Afdeling Cultuur & Media heeft kort geleden naar aanleiding van alle zorgen uit de sector een oproep gedaan aan haar leden.

Wij vroegen werkenden in cultuur en media om uit eigen ervaring aan te geven waar de problemen liggen in de uitwerking van het noodmaatregelenpakket in het kader van de coronacrisis.

Dit deed de Thema-Afdeling om een inventarisatie te maken die naar beste kunnen een inzicht geeft in de ongewenste gevolgen van de noodmaatregelen en waar groepen of instellingen onbedoeld buiten de boot vallen.

Op de oproep is gereageerd door makers en ook door bestuurders zoals gedeputeerden en wethouders, allen uit de cultuursector. Opvallend is dat uit het werkveld media geen reacties kwamen. In dit stuk geven wij een samenvatting van de problemen en ook de oplossingen die daarbij vaak werden gegeven. Kort gezegd komt de rode draad in de reacties neer op twee zaken:

1- er moet meer geld naar cultuur.

2- er is behoefte aan meer richting vanuit het ministerie en meer maatwerkoplossingen voor kleine groepen en specifieke situaties.

1- Er werden schrijnende voorbeelden gestuurd van hoe kettingreacties doorwerken in meerdere lagen en in de toekomst. Bijvoorbeeld doordat noodlijdende podia geen uitvoeringsplek meer kunnen zijn voor makers worden producties niet meer ontwikkeld waardoor de keten van talentontwikkeling wordt doorbroken. Het verloren gaan van talent is de grootste angst die binnen de cultuur leeft omdat dit een verschraling betekent voor de hele samenleving die wij nog lang zullen voelen.

De Thema-Afdeling is zich bewust van de eindigheid van beschikbare middelen en de gevolgen van een enorm begrotingstekort wat ontstaat door iedere sector die nu aanklopt bij de overheid voor meer geld, toch is de cultuursector kwetsbaarder dan andere omdat het een minder goed meetbare en subjectieve bijdrage levert aan de samenleving en tegelijkertijd een even zo grote sector is in werkgeverschap en bijdrage aan het BBP als de landbouw! De overheid zou nog eens kritisch moeten kijken naar de verdeling van de beschikbare middelen, niet alleen op basis van directe behoefte of hulpvraag maar op basis van gevolgen voor de samenleving op termijn. En uitgaande van een welvarende en beschaafde samenleving die ook prioriteit legt bij subjectieve en niet economische factoren.

2- Voor velen is deze crisis een zeer onzekere tijd. In onzekere tijden is het essentieel dat mensen op de gedelegeerde bestuurs- en leiderschapsposities zich niet ook onzeker tonen. Er wordt niet verwacht dat zij een oplossing aandragen wanneer die nog niet bestaat, maar wel een richting door de crisis heen. Een ministerie dat duidelijk uitspreekt dat zij er alles aan doet om te vechten voor behoud en bescherming. In de cultuursector wordt deze houding van OC&W gemist, het ministerie is vooral pragmatisch. De pragmatische houding heeft weliswaar 300 miljoen extra opgeleverd, maar de verdeling daarvan gaat vooral naar de grote instellingen al dan niet in de BIS.

Deze verdeling in combinatie met gebrek aan visionair leiderschap is in de cultuursector behoorlijk verkeerd gevallen. Het vertrouwen in een zo goed mogelijke afloop is erg klein geworden en de angst en onzekerheid neemt alleen maar toe.

Nu volgt een samenvatting op kernpunten van de input van de leden. Deze is alleen samengevat en niet geredigeerd:

- Suggestie voor een fonds van waaruit via de schouwburgen de uitkoopsommen van de geannuleerde voorstellingen gedeeltelijk betaald gaan worden.
- Meer geld naar Noord Holland omdat daar 56% van de instellingen zijn en niet elke provincie evenredig toebedelen zoals nu door het IPO.
- Aandacht voor werkenden in cultuureducatie en cultuurparticipatie die buiten de boot van de generieke maatregelen vallen. Niet alles op de gemeenten afwentelen.
- De TOZO is niet toereikend en soms niet toegankelijk vanwege voorwaarden zoals huisadres. Geld naar gemeentes zodat ze dat lokaal kunnen uitgeven en daarmee passend kunnen ondersteunen
- Aandacht voor werelderfgoed want grote mate afhankelijk van inkomsten uit kaartverkoop, de organisatie van evenementen en bijvoorbeeld hun souvenirwinkel. Ook het archeologisch erfgoed onder water dat al zelden op de radar stond en nu wellicht verdwijnt.
- Rekening houden met het ook op langere termijn wegvallen van grote delen van de inkomsten bij de instellingen die voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van toeristen (vooral de grote musea meer dan 50% van de bezoekers). Die toeristen zijn natuurlijk niet meteen weer terug.
- Het niet meer kunnen verzekeren van afgelasting door pandemie van festivals is een groot probleem.
- Betere belastingfaciliteiten voor schenkingen aan culturele instellingen zouden natuurlijk ook (een beetje) kunnen helpen.
- Door een verkeerde SBI niet TOGS aan kunnen vragen. Voor veel ZZP-ers is het lastig deze te wijzigen
- Geen geld retour maar een voucher geven voor de toekomst verplaatst de huidige liquiditeit problemen want als ik het geld nu hou, telt het bij mijn omzet en krijg ik minder uit de NOW regeling.